

klet (kelder) in s peskom zasuje. — Tako ravnajo Amerikanci in tudi na Francozkem ga ne delajo v nekterih deželah (v Normandii in Berry-i) drugač, ker pravijo, da jim ni pinje treba in tudi dosti dela nimajo, ker ni treba mesti, pa se še več in prav dobrega masla napravi. Nekteri vzamejo dva žaklja, da se sirovo maslo s perstjo ne pomeša. Sicer bo pa zavoljo tega vsaka gospodinja vedila kaj ima storiti. — Prodajamo kakor smo kupili to novico. Da je resnica, da tam pa tam tako ravnajo, ne dvomimo, ker imamo novico iz gotovih rok, — kaj pa, bi Amerikance in Francoze prášali: ali žaklji niso nič, če pinje nimate? in kaj s kopanjem jame in s potikanjem žaklja v jamo ni nič opraviti? Kaj, ko bi bilo maslo v pinji še pred umedeno kakor je vse uno storjeno? Morebiti vendar kdo poskusi!

(Zelena ajda in ajdovca živini škodljiva). V gospodarskem časniku „Pinkert's prakt. Wochenbl.“ smo brali od ajde nekaj, česar ne moremo zamolčati našim gospodarjem, to-le namreč: „Zelena ajda in ajdovca (slama) je govedom, prešičem, ovcam in kozam, če so bele barve, silno škodljiva, ako pridejo po ti klaji na solnce; črnim govedom, prešičem, kozam in ovcam pa ne škoduje“. Johnson pravi: „če ovce jedó cvetečo ajdo, so omotljene, kakor da bi bile pijane. Farmer poterjuje ravno to od prešičev“. — Ali je to resnica ali je bôsa, bi pač naši gospodarji lahko povedali, ki sejejo vsako leto dosti ajde in so že tudi priložnost imeli morebiti že kaj gotovega z zeleno ajdo in pa s slamo skusiti. Da suha ajdovca ni za klajo nič kaj obrajtana, nam je znano, kakor tudi to, da je nekteri tudi konjem radi ne nastiljajo, ker pravijo, da jim po nji rade noge otekó.

Starozgodovinske čertice

O legi in pomenu rimsko-slovenske postaje Pultavia.

Spisal Davorin Terstenjak.

Po Antoninovem potopisu je od Celeje rimska cesta držala v Petov (Petuj) skozi Ragando. Druge postaje ni poznamljane ne v tem potopisu ne na Peutingerjevi tabli. Al v hierosolimitanski potopisni knigi se najdejo te-le postaje:

Celeia XII. Mill. Pass. — Mutatio Lotodos. XII. — Mansio Ragindone. XII. — Mutatio Pultavia. XIII. — Civitas Petavione ¹⁾.

Pustivši imena drugih postaj hočem samo ime Pultavia razložiti. Od tega imena je že visokoučeni dr. J. G. Hahn ²⁾ važne besede izgovoril rekši: „da ima močno slovensk glas“ in da se mu silno dozdeva vere verdno terdenje onih, kateri branijo Slovencem stanovanjšča v jugu Evrope že za Rimljanov ³⁾.

Kaj pomeni ime Pultava?

V južni Rusii je tudi imenitno mesto Pultava s starimi terdnjavami obdano v lepi veliki ravnini stoječe, kjer ni viditi logov; samo črešnje so stanovniki v novejših časih nasajati začenjali, da iz njih žgejo dobre vodke. Pri tem mestu je Peter véliki 27. junija 1709 moč Škan-

dinavcev pod Karlom XII. poterl, zato so mu na vélikem tergovišču veličansk spomenik postavili.

Drugo mesto iz ravno te korenike se nahaja na Poljskem kraj Nareva, tudi imenitno v zgodovini bojev, ker so pri njem Saksonci leta 1703 od Škandinavcev potolčeni bili. To mesto se velí Pultusk (Pulask). V slovanščini ne najdemo več korenčne oblike za razlago teh besed; zato moramo ime v sanskrit prestaviti. V sanskritski obliki bi se Pultava glasila Prthivî. Sedaj je treba iskati korenčno obliko besede Prthivî, in to najdemo v glagolni obliki prth, „extendere“, prthus, „latus“. Učeni jezikoslovec Benary ¹⁾ iz prthus izpeljava z vso pravico latinski „latus“ po odpadku labijalca p; tudi v slovanščini rad odpada labijalec v, na primer: las, lat, ladati namesto vlas, vlat, vladati. Prthus toraj pomeni: extensus, latus, amplius. Iz teh pomenov pa se je množina besed za poznamljevanje zemlje razvila, zato: prthivî, „terra“ in „Dea terrae“; primeri še sansk. urû, „latus“, in urvî, „terra“; iz urvî je gerška Pêa, Pêr, Pêrî, Pêîa ²⁾, terra, Erde, in božica zemlje.

Prthivî — Pltava — Pultava toraj pomeni: širjava, ravnina, to, kar Latium. In zares je Pultava rimska postaja stala na širokem petujskem polji, in ime še je ohranjeno v poznamljevanji reke Pultskava.

Naj nikdo ne misli, da se ime reke Pûlskáva kje izpeljevati ima iz polje. Iz te besede je oblika Pûlskáva nemogoča. Tudi ni iz polzek, schlüpferig ³⁾. Slovenci unkraj Drave še izgovarjajo Pûltskava, večidel se pa čuje z izpadlim glasnikom t — Pûlskáva. Pultskáva toraj izrazuje pomen po pultavi — široki ravnini tekoče reke = Ravanica.

Pultava je stala med Cerkvami in sv. Lovrencom na petujskem polji, ker je cesta držala skoz dravinsko dolino v Petuj. V tem okrožji je tudi išče domači zgodovinar Muhar. Velika ta postaja ni bila, ker se velí Mutatio, to je mesto, kjer so konje spreminjali.

(Konec sledi.)

Prislovice.

Nabral v Istri Jak. Volčič.

Ča več germí, to manje daží. (Ki mnogo žuga, ne škoduje dosti).

Ni človek (ampak angelj), ki ne falí, ni brod (ampak korito), ki ne jadri.

Bolje da Turku ostane, nego da meni nestane (manjka). Za kamik i za drevo patiti. (Zelò terpeti).

Ne takni se ptujega polja, da se ne takne tvojega zla nevolja.

Kade je človek, tù je smert. (Nikjer ni varno pred smertjo).

Da ti je pred očima slog (mir) i Bog!

Crikveno je ognjeno. (Kdor po cerkvenem seže, si srečo spali).

Rod i prirod (Anverwandschaft und Schwägerschaft.)

Od ure do ure Bog pomore. (Živimo, akoravno težko.)

Pol sveta je za prodati, a pol za kupiti. (In der Welt ist Alles feil.)

Ki pita (praša), ne zajde.

Šiba čini beli kruh jesti. (An der Disziplin ist viel gelegen).

¹⁾ Glej Muhar „Geschichte der Steierm.“ I. 83.

²⁾ Dr. J. G. v. Hahn „Albanesische Studien“ str. 215.

³⁾ Škoda, da gospodine Matija Koch, nemšk „Privatgelehrter“ ni ob pravem času za ta Hahn-ov spis zvedel, ker bi bil tako lahko število „panslavistov“ pomnožil. Gosp. Koch-a bodem v svojem delu zavernil. Do tiste dobe pa priporočujem vsem prijateljem in nasprotnikom mojih spisov, naj si kupijo, ako jim ni žal za 1 fl. 6 kraje. sreb. Kochovo knjižico: „Ueber die älteste Bevölkerung Oesterreichs und Baierns. Mit einem die ausschweifenden Richtungen in der österreichischen Geschichtsforschung beleuchtenden Anhang von Mathias Koch. Leipzig. Voigt et Günther 1856“, da se bodo prepričali s kakošnim orožjem se proti nam vojskuje. Ako bolj temeljitih nasprotnikov ne dobim — vesela mi majka! Takošni ne bodo nobenega mojih dokazov za slovensčino Norčanov prekucnili. Do onega časa se Vam pa, prečastiti gospod Koch Matija! lepo zahvalujemo za Vaš blagi trud.

¹⁾ Benary „Römische Lautlehre“ I. 263.

²⁾ Glej Benfey „Griechisches Wurzellex.“ I. 80. Pott „Etymolog. Forschung“ II. 178, in v Kuhnem „Zeitschrift für vergleichende Sprachforsch.“ V. B. IV. Heft str. 281.

³⁾ Ako bi iz polzek se izpeljevati imelo ime te reke, ne bi se čul izgovor Pulskava, temuč Pouzka, Pouza. Da se je izgovor Pultska nekdanj razgovetno čul, poterjujejo stare listine iz srednjega veka, v katerih stoji: Pulcka, Pulzau (glej Muhar „Gesch. der Steierm.“ II. 39.), toraj ni končnica cau = nemšk. gau, regio, kakor je Muhar izpeljeval vse slovenske besede na av, ava, ova. Tako je napravil Počgau iz Počehova, Pulsgau iz Pultskava, Trutgau iz Trotkova, in je povsod našel nemške: „Gaue“!!

krotijo, da jim eno prednjih nog na neko vižo zvežejo, da ne morejo letati, in to imenujejo „kolenčati“ (krummschlüssen). Če deži, se pastir pod smreko vstopi, in v ličnjatem plajšču zaviti proti domu gleda, vedno popraševaje, če sme „ugnati“ (v hlev djati).

Čez poldan pušajo ovce „na pustoti“ (to je, hlev iz štirih sten, da se skozi vidi). Ponoči pa to ni varno, ker se dostikrat kak keršen volk prikrade in tolstestjih odbere.

Če ovco kakošna bolezen napade, vé pastir — se vé da po svojem — sam pomagati *). Brinjevo olje na kruhu, stara mast s pelinom in česnom, mleko s strelnim prahom in več taci zdravil je za vsako bolezen sploh v navadi, tako da sami ne vedó, ktero pomaga ali pa — nobeno. Če ima ovca tako imenovano „žabico“ (kadar se vleže in po tléh valja), pa ovčar „žabco ofna“, takole: prereže uho ali rep in potem s klincom rano tolče, da ji — kakor mislijo — huda kri odteče, in res! malokdaj ktera ovca za žabco pogine, ker je menda „žabca“ krotka in pohlevna bolezen, ki večkrat sama po sebi preide. Še eno drugo pomoč je neki star ovčar iz Luče svetoval in priporočal, namreč: če je bila ovca žabčina, jo je vzdignil za volno, potresel do dobrega in na tla spustil in — dobra je bila! Zlo se ujema to ozdravljanje z onim vertoglavnih ovác, katerim pastirji v nekterih krajih prav močno klofuto dajo, da bi jim mehur v glavi počil, v katerem je červ, ki dela ovce vertoglavne. Ne vém, kaj bi pastirji rekli, ako bi nje kdo tako ozdravljaj, kadar jih glava boli!

Ovčja reja ne potrebuje pri nas velikega truda. Samo, da se ovce na pašo ženó in jim saj nar manj enkrat na mesec zobanja dajé, za česar nar bolj stolčene lanene glavice rabijo.

Trave za pašo ne potrebujejo velike, ampak jedó rade, kodar že govedo skoraj nič ugrizniti nima. Ovca se stermin in gerdihi potov po pašnikih tako navadi, da se ji čudno zdí, če mora po cestah in celó po lesénih tléh hoditi.

Sama, od trope ali čede odločena, se ovca kaj nerada pase; če včasih ktero za kakošno bolj nedeljo ali za sejm namenjeno za zelnikom ali po goricah pasejo, zmiraj uhaja in k svojim tovaršicam hiti.

Memogredé naj opomnim, da se mi ubogi jagnjički, ki jih mestjani otrokom za kratek čas kupujejo, jako smilijo, ker mlada živalica, ločena zgodaj od dojne matere, mora prav zoper svojo natoro živeti, jésti namreč kuhane jedila: kavo, rajž, celó mesó, z eno besedo: ovca, ki je za gervmjem in skalovjem si živeža iskati namenjena, jé pri pogernjeni mizi! Nočem s temi besedami kratkega časa otrokom prikrajševati, ker to še ni tolikega grajanja vredno proti temu, kar se, žalibog! večkrat ob Ljubljani vidi, ko samopašni otroci mlade koštrunčike jezdarijo in sem ter tje vlačijo, da se jim same kosti vidijo, ker volna na tako slabi paši ne more rasti. Neka kuharica je zvečer dala jagnjetu fižola z jesihom in oljem! in zjutraj je — v veliko žalost otrokom — mertev na kanapetu ležal. Celi dan so ga otroci objemali in okoli njega jokali.

Za ovčjo zimsko klajo je nar bolje senó iz visokih gorá z cveticami namešano in lipovo, jesenovo, javorovo, hrastovo, v sili tudi bukovu listje. — Gnoj ovčji je posebno hvaljen za repo in krompir; pred nekaj leti so ga iz male planine v košéh nosili. — Razun dobrega mesa ovca še z lepo volno kmetovavcu velik dobiček donša. Dorasen brav je ima na leto okoli treh funtov. Kmet po pravici pravi: „če bolj zobanje nasolim, več volne od bravú dobim“. Strižejo jih pri nas 3krat v letu: enkrat spomladi o sv. Jurji, drugič o sv. Jerneji, kadar iz planine pridejo, in tretjič o sv. Martinu. Pri strižbi pokaže ovca svojo poterpežljivost, ker jo zvežejo s trakom, pa nič ne žugne. — V Luči, kjer ima en „paver“ (tako le gospodarja zovejo) po 100, tudi čez 200 ovác, delajo iz ovčjega mleka tudi dober sir, ki ga potem prodajajo.

*) Jako dragi so nam taki popisi, da zvémó vse, kako se po deželi to in uno ravna.

Pri nas sicer en gospodar nima po sto bravov, pa vendar vsak domač v vsaki hiši ima svojo ovco, večidel tudi po več.

Nar večji sovražnik ovác zraven močirne paše ali mokre letine je volk; jih pa tudi zjezen ali lačen pomeče, da je gerdó. Pripovedujejo, da je enkrat prišel volk k neki čedi, ko so ravno ovce čez prag v hlev skakale. Pastir vidši, da volk med ovčami v hlev sili, vzame hitro sekirico izza pasa, jo verže za volkom in mu jo k sreči v herbet zasadi.

Več let že ni bilo volka na naši planini viditi; letos pa so zopet enega ustrelili potem, ko je gerdavž nekaj koštrunov pometal.

Bl. Ššk.

Od krompirjevega prihoda na Krajsko.

Pripovedka krajska.

Ko je bila v letih 1777 in 1778 huda dragina in lakota na Krajskem, so se bili žganjci poslovili od Krajncov. Ko tedaj čez Ljubelj potujejo, jih sreča krompir, pa tako jame govoriti:

„Kam tako hitro?“

Žganjci: „Grémó preč! Krajnci so preubožni za nas“.

Krompir na dalje: „Pojte z mano nazaj! Jez grém na Krajsko, bomo skupaj Krajncem opomogli, da lakote ne poginejo“.

Žganjci in krompir se sprijaznijo in že veliko let jedó Krajnci žganjce, krompir in — krompirjeve žganjce. Bl. Ššk.

Starozgodovinske čertice

O legi in pomenu rimsko-slovenske postaje Pultavia.

Spisal Davorin Terstenjak.

(Konec.)

Temu članku še pritaknem razlago nekterih slovenskih osebnih imen iz napisov rimskih kamenov na Koroškem najdenih.

Pervo je ime Sissia v napisu: J. Cassiu(s) (Se)cundus et SISSIA Adjutoris filia sibi et Cassiae Crispin. etc. ¹⁾ Ime Sissia je po božici Sisi. Sisa tudi Ciza je slovenska „Ceres mammosa“ — osebljena rodovitna zemlja; korenika je siso got. daddjan, säugen, althochdeutsch dutto, retiški tetta, nemški Zitze, cimriški didi, diden, „papilla“, baskidithia, tillia, ruski titika in sisek, ilirski cica, poljski cie, česki cec, cucati, cecati, cicati, sisati, ruski sosati, slov. sisati, zizati, cizati, cecek, zizek, cizek in sisek, „papilla“. K gotišk. daddjan gré še česk. dundati „lactere“, zato Dunda = Sisa, Ciza, serbski Dodola — imeni božice zemlje. Sisa, Ciza, Dunda ²⁾. Dodola so samo razne poznamljevanja ednoiste božice rodovitne zemlje „Cereris mammosae“.

Slovenski imeni ste dalje Caucavus in Svadunus v napisu kamena najdenega v Brezach (Friesach): Jucundo CAVCAVI Libertus et SVADVNI „Vitalis filius“ ³⁾. Kavkav pomeni Corvinus od kavka, „corvus“. Zavoljo oblike primeri: šepav, šegav ⁴⁾ itd. Svadun pa se izpeljevati ima iz svado, contendo, litigo, „svada“, „contentio“, „svadliv“, „contentiosus“, sansk. vâdh, „vexare, perturbare“, cimriški gwyth, „wrath, anger, indignation“, got. vods, althochd. vuti, woti, Wuth. Zastran oblike primeri metun, gizdun itd.

Imenitno ime za jezikoslovca je Ritumara v napisu kamena najdenega pri sv. Ivanu blizu Wolfsberga: M. Lon-

¹⁾ Ankershofen V. 568.

²⁾ Horvati Zagorci imenujejo tudi dōgo, pogo, trakačo (Regenbogen) dondo, „die saugende“, ker med Slovenci teh okrajin še sedaj vera vlada, da se dogá (mavra) vode „nasisa“ in „na-se potegne“ za prihodni dež.

³⁾ A. Eichhorn „Beiträge“ II. 63.

⁴⁾ Svojo nekdanjo izpeljavo imena Caucavus z sansk. kakilas opozovljam.

gino Vero . . . Quaestorio . . . et Porciae C. Fil. RITV-MARAE Coniugi itd. ¹⁾). V slovensčini se sicer ni več ohranil prvi del tega imena, ali v sorodni litevščini ²⁾ še ritu poznajo v pomenu „Morgenglanz“, rytas, „Morgen“, toraj Ritumar = Svetomar, Svetozar, s sličnim poznamljevanjem. Gosp. Knabl si še zmiraj prizadeva dokazati, da vse imena na mar so keltske, ker se v keltskosti tudi ta končnica pri lastnih imenih nahaja; vendar ta končnica sama zase nič ne določuje, ker je lastnina nemškega, keltskega in slovenskega jezika. Korenika besede mar pa je po Benfeyu in Diefenbachu sansk. smr, got. merjan, „verkündigen“, usmerjan, „bekannt-machen“, v starovisokinemšč. mari, „memorabilis, illustris clarus, famosus, egregius“, slov. marn, marna, „Sage, Rede“, (primeri: slovo, sluti, in slav), tedaj Ritumar = Rituslav. V nemščini Ottmar, Ademar, Bartmer, Kundmer, Lintmar, geršk. κλῆς ali κλειτος; Lintmar = Δεμόκλης Δεμόκλειτος, slov. Ludomar, Ludoslav ³⁾).

Čudovitno se ujemajo sanskritske, nemške, gerške in slovenske lastne imena. Poglejmo samo nemške na rat, na priliko: Luiprat, slov. Luborad, Milorad, — nemškim na walt, wlad, na priliko: Gundowald, Adelwald odgovarjajo slov. na vlad, na priliko: Dobrovlad, Samovlad, Vsevlad, — gerške na λαος in δαμος, na priliko: Αρχέλαος, Νικολαος, Αρχιδαμος in sanskr. na varna, na pr. Sarvavarna, Vičvavarna = Vsevlad.

Nemškim sestavljenim s heri, hari, „exercitus“, na priliko: Herman odgovarjajo slovenske na pluk, na priliko: Jaropluk, Svatopluk, sanskritske na sēna „exercitus“, na priliko: Ugrasēna = Jaropluk, Mahasēna = Mogopluk, Črisēna = Srečopluk, geršk. na στρατος, na priliko: Ἱεροστρατος = Svetopluk.

Nemškim na môt, mût, „animus“, kakor so: Reimut, Volkmuth, Wahrmuth, odgovarjajo slovenske na mysel, na priliko: Lutomysl, Gostomysl, Lubomysl, — sanskritskim na džit, na priliko: Gopaladžit, Indradžit, odgovarjajo slovenske na vit, na priliko: Ljudevit, od „dži“, „vincere“. Sanskritskim na dži, od džan „gignere“, na priliko: Somadži, Suradži, Ramadži odgovarjajo slovenske na rod, na priliko: Hoterod in latinske na genus, in gnatus, na priliko: Martigena, Martignatus, nemške na nôt, in knôt, na priliko: Adelnôt in gerške na γένης na pr., Διογένης Ἱππύκλειος itd. Sanskritskim na dhara in bhrít, „führend, tragend“, na priliko: Halabhrit, Čačadhara ⁴⁾, Mahidhara odgovarjajo slovenske na bor, na priliko: Ratibor = Halabhrit, „der Pflugträger“. Gerškim na κλῆς, na priliko: Εὐκλῆς, slovenske slav, na priliko: Dobroslav in sansk. na črava, čravas, na priliko: Sučravas itd. ⁵⁾. Slednjič sanskritske imena na rāma odgovarjajo slovenskim na rad in ljub, na priliko: Džajarama = Vitorad, Vitoljub, in sanskritske na deva, na priliko: Baladeva, Ugradeva, slovenskim na bog, na priliko: Lutibog itd.; sanskritskim na bhadra, na priliko: Bâlabhadra, slovenske na budz, bud, na priliko: Hotebudz, Radobud itd., in sanskritskim na vat, slovenske na vit, na priliko: Raghavat = Rugevit, kakor se sanskritske na datta, na

priliko: Surjadatta ujemajo s slovenskimi na dar, na priliko, Božidar, z gerškimi na doros, na priliko, Heliodoros.

Kratkočasno berilo.

Vuk Rimljan.

Národna pravlica iz nabirke Matija Valjavca *).

Tak je bil jenkrat jen vuk (volk), pak je v šumi (gojzdu) sedel, pak si premišljal: „zakaj bi ja to bil vuk i druge stvari klal? ja idem drugam, vu Rim, da bum Rimljan“. Kad bi se on na put odpravil, zestane se z jednim prasicum. Prasic se njega prestraši, a vuk njoj reče: „ne boj se ti, klapača, ne bum ja več takve klapače klal, ja bum Rimljan“. Odide vuk, zestane se opet z jednim jarcom, a jarec se ga pa prestraši. Onda vuk njemu veli: „ne boj se ti, bradač, nečem ti ja več takove bradače klati, ja bum Rimljan“. Odide vuk in zestane se z jednim kobilum, a kobila se njega opet jako prestraši, nu vuk njoj veli: „ne boj se ti stara, ne bum te klal, ja bum vezda Rimljan, ja bum tam bolje živel“. Ide vuk jedno dva dana, dok je bil gladen.

Povrati se nazad i najde ovu istu kobilu, gde se pase, pa njoj veli: „ja bum tebe zaklal“; kobila njemu reče: „ti mene ne smeš klati; ti si rekel, da buš Rimljan“. A vuk njoj reče: „Rimljan sim tam, ja te bum zaklal“. Onda kobila njemu reče: „no, ako baš me očes zaklati, dojdí potlam, da bum bolje debela i tusta“. Onda vuk odide i zestane se z jarcom pa mu veli: „čuješ, ti bradač, ja bum tebe zaklal“. A jarec mu veli: „ti mene ne smeš zaklati, ti si ni vuk, ti si Rimljan“. Vuk njemu veli: „Rimljan sim tam, ja bum tebe zaklal“. Onda jarec mu veli: „ako me baš očes zaklati, tak potlam dojdí, da se šuma ozeleni“. No vuk odide, zestane se opet s prasicum i veli joj: „čuješ, ti klapača, ja bum tebe zaklal“. Onda mu prasic veli: „ti me ne smeš zaklati, ti si ni več vuk, ti si Rimljan“. Onda joj vuk veli: „Rimljan sim tam, ja bum tebe zaklal“. Onda mu veli prasic: „ako me baš očes zaklati, tak dojdí potlam, da bom tusta.“

Vuk odide i zestane se z unum kobilum, i vuk kobili veli: „čuješ, ti kobila, ja bum tebe zaklal“. Kobila veli: „no, če bu tomu tak, da me buš zaklal, čekaj još; dal me je gospodar podkovati ove dane, pak je kovač napisal na moji podkvi, koliko sem let stara, da buš mogel povedati, koliko let staru kobilu si zaklal“. Onda vuk oče, da bu čtel. Kobila ga vudri po čelu. Tak vuk odide s prebitum glavum. Ide i zestane se s svinjum pa joj reče: „čuješ ti, klapača, ja bum tebe zaklal“. Svinja mu reče: no, ako bude vre tomu tak, da me buš zaklal, primi ti mene za vuho, kaj bum se ja spričala svojim prijateljem i rodbini“. Onda vuk nju prime a ona počne cviliti tak, da su sé svinje skup zbežale i vuka skoro sega podrapale. Tak odide vuk ves rezdrapan pa se zestane z jarcom i mu kaže: „čuješ ti, bradač, ja bum tebe zaklal. Onda mu jarec reče: „no, če bu vre tomu tak, tak ti stani sred njive pa zdigni rep, pa ja još dopelam svojega brata, kaj bu on išel z jedne strane a ja z druge, tak buš ti onda dugo sit“. No vuk to včini (fčini), stane sred njive pa stoji. A dojde jarec jeden z jedne strane a drugi pako z druge. Tak se oni v njega terneju, da je malo živ ostal. I tako se komaj vu šumu odvede. Tamo vidi jednoga pevca pa mu reče: ti pak me ne buš vkanil. Pa mu reče pevec: „viš, ja sem ti sad suh, imam veliko perja, naj ja idem na ov hrast, pak ti onda samo skočim vu zube.“ No vuk to njemu dopusti i kokot

¹⁾ Ankershofen „Handbuch der Gesch. des Herzogth. Kärnten“ V. 623.

²⁾ Nesellmann s. v.

³⁾ Diefenbach in Pott „Vergleichendes Wörterbuch der goth. Spr.“ II. 64. „Die Personennamen“ str. 254 se zagazita s svojim terdenjem celó tako deleč, da pravita, da končnica mir pomeni „pax, Friede“. V slovensčini se še je mar čisto ohranilo; primeri: Godemar, in Godemarci, Vlastomer in Vlastomerci, Radomer in Radomerščak!

⁴⁾ Ker tudi drugi jezikoslovci sansk. s palatale pišejo s francoskim glasnikom č, bodem tudi jaz ta glasnik, kterege sem prej z sh pisal, tako poznamljeval.

⁵⁾ Glej Pott „Die Personennamen“ str. 218 itd. dalje njegov članek Ἀληκτώ, Ἀδράστεια v „Kuh-ovem časopisu str. 278. V. zvezek.

*) Častiti gospod profesor M. Valjavec je nam blagovolil podati nekoliko hervaških narodnih pravlic iz nabirke svoje, ki jih je zapisal čisto tako, kakor se slovenski jezik govori v Varaždinu in okolici Varaždinski. v pred soglasniki in na koncu besed se izgovarja kakor f, na priliko: pevca = pefca, včiniti = fčiniti; mišev = mišef; drugo se izgovarja, kakor je pisano, postavimo: klal se bere klal, ne klav itd. — v dostikrat pred s izpada: saki namesto vsaki; sé, sa namesto vse, vsa; stati se namesto vstati; sega namesto vsega. Vred.